

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2018.

Sukladno strateškom planu u 2018. provodili smo tri programske linije: produkcija, edukacija i suradnja. Zanimljivo je istaknuti kako programska linija edukacija značajno raste, što je posljedica s jedne strane razvoja programa Politička škola za umjetnike te, s druge, pojave Europskih socijalnih fondova. Upravo nam je jedan od ESF-programa "Umjetnosti i kultura za mlade" donio sredstva za rad s mladima u okviru projekta "Pro(iz)vedi mladost u kulturi". Nadalje, disproporcionalni razvoj programa posljedica je i kulturne politike, na nacionalnoj i lokalnoj razini, koja iz godine u godinu srozava umjetničku produkciju.

PRODUKCIJA

Liniju produkcija otvorili izložbom Marine Paulenke "od 9 do 12" u ožujku i travnju 2018. Ovaj istraživačko-fotografski projekt dio je trogodišnjeg programa "Umjetnici za kvart" koji tematizira pitanje javnih i zajedničkih prostora i stambenih politika, i to kroz umjetničku artikulaciju problema stanovanja na Trešnjevcu. Rad Marine Paulenke kreće od preispitivanja politike institucionalnog stanovanja u trećoj životnoj dobi u vremenu intenzivnih transformacija socijalne države, a ostvaren je u suradnji s Domom za starije osobe Trešnjevka.

U okviru istoga programa producirali smo intervenciju njemačko-srpskog umjetničkog dua Rena Raedle & Vladan Jeremić "Trešnjevački motivi" koja se bavi prostornim transformacijama kvarta, a crteži su u formatu instalacije bili 3 mjeseca izloženi u javnom prostoru Parka Stara Trešnjevka. Kako je bio planski postavljen na mjestu široke dostupnosti, ovaj umjetnički komentar razvoja kvarta i procesa koji ga mijenjaju izazvao je veliku pažnju, posebno nakon uništenja dijela izložaka, te tako u javnosti otvorio javnu raspravu.

U prvom dijelu godine organizirali smo i filmsku večer "Stanovanje na filmu" u prostoru Baze, a u suradnji sa Zagrebačkim tržnicama i filmsku večer na prostoru tržnice Trešnjevka. Program je bio besplatan i otvoren za sve zainteresirane, a s obzirom da se odvija već treću godinu zaredom postaje popularan među lokalnim stanovnicima.

Također, producirali smo i akciju Rafaele Dražić "Polaganje kamena temeljca" koja je tematizirala stambeno pitanje i industrijski razvoj Trešnjevke od međurača do danas.

Za kraj programa, u listopadu, realizirali smo drugo izdanje jednodnevne radio-stanice "Radio Baza". Program je pitanju stanovanja pristupio iz feminističke perspektive, s posebnim naglaskom (i posebno osmišljenom kampanjom) na nasilje nad ženama u obitelji.

Godinu smo zatvorili BLOK-ovom autorskom izložbom "Problem umjetnosti kolektiva: slučaj Zemlja" koja je gostovala u petrinjskoj galeriji Krsto Hegedušić. Izložili smo rade udruženja umjetnika Zemlja i naše istraživanje tog međuratnog kolektiva kao primjer angažiranog djelovanja umjetnika, i to na tadašnjoj periferiji, i posebno u ruralnim krajevima. Osim tematski, u deprivilegiranom, osiromašenom i zapuštenom gradu Sisačko-moslavačke, izložba je ujedno i naš doprinos decentralizaciji, s obzirom da je većina angažiranih sadržaja koncentrirana na sceni glavnoga grada. Nadalje, ona je i novi korak u suradnji između institucionalne i vaninstitucionalne umjetničke scene.

EDUKACIJA

Godinu je obilježio i aktivnostima prošao projekt "Pro(iz)vedi mladost u kulturi", koji je financiran sredstvima Europskog socijalnog fonda. Projekt povezuje BLOK, umjetnike i učenike u proizvodnji participativne umjetnosti, a usmjerava se na srednjoškolske učenike gimnazijskih i strukovnih škola. Započeo je javnom prezentacijom i raspravom o potencijalima likovne umjetnosti i vizualne kulture u srednjoškolskom obrazovanju koja je održana u Đurđevcu, u gimnaziji dr. Ivana Kranjčeva kao jednoj od partnerskih škola u kojima se sljedećih mjeseci implementirala praktična nastava iz područja filma, grafike i ulične umjetnosti. U okviru radionica u gimnaziji dr. Ivana Kranjčeva u Đurđevcu, zagrebačkoj Islamskoj gimnaziji dr. Ahmed Smajlović i Tehničkoj školi Zagreb pod stručnim vodstvom umjetnika i dizajnera mlađe generacije prenosila su se znanja o proizvodnji umjetničkog djela te razvijalo kritičko razmišljanje i kreativnost učenika, inzistirajući na njezinoj važnosti, ali i neodvojivoj vezi sa širim društvenim procesima. Na završnoj prezentaciji projekta u domu kulture u Đurđevcu predstavljeni su umjetnički radovi koje su zajednički napravili učenici i umjetnici: filmski kolaž (spot i reportaža) "Vlak u snijegu 2.0", umjetnička knjiga "Hasanaginica 2.0" i graffiti "Podravski motivi 2.0". U predvorju te lokalne kulturne institucije otvorena je tom prilikom i završna izložba, koja je lokalnoj javnosti sljedeća 3 mjeseca pored

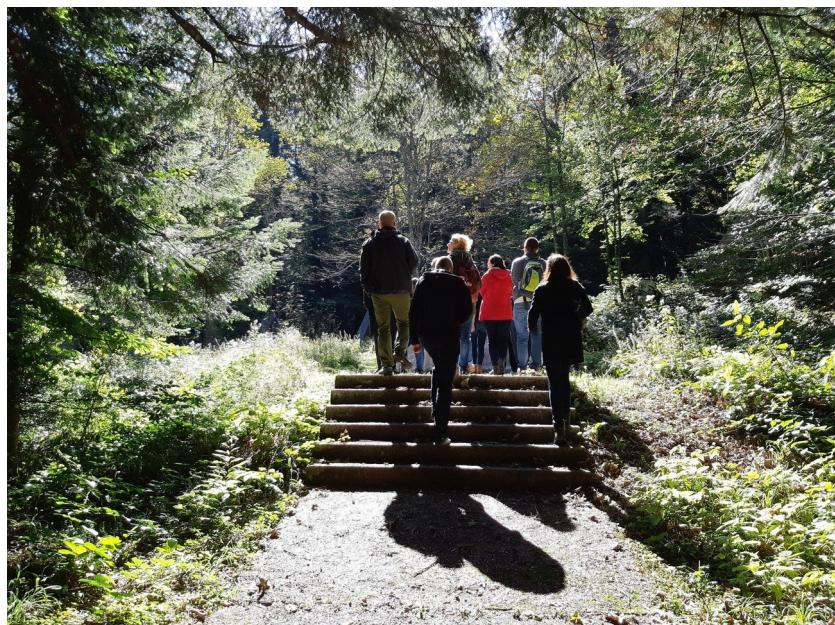
participativnih umjetničkih radova prezentirala i atmosferu na radionicama kroz promotivni video projekta, dok je serija plakata sociologinje Dore Levačić i dizajnerica iz OAZE kontekstualizira aktivnosti kroz statističke podatke o participaciji mladih u kulturi i poziciju umjetnosti od osnovne škole do fakulteta, čime smo podcrtali širu temu važnosti kulture i umjetnosti za društvo u cjelini. U jesenskom dijelu godine izrađen je i distribuiran DVD s filmom "Vlak u snijegu 2.0" te u zagrebačkoj knjižnici Bogdan Ogrizović organizirana promocija umjetničke knjige "Hasanaginica 2.0".

U prvom polugodištu realizirali smo i treće izdanje edukativnog programa "Politička škola za umjetnike i sve zainteresirane". Namjera programa je nadoknaditi u umjetničkom obrazovanju zanemareno znanje iz društveno-humanističkih predmeta, a posebno tematizirati pitanje uloge umjetnosti u društvenom kontekstu. Ovogodišnje, treće izdanje Političke škole bilo je koncipirano u proširenom formatu od 3 mjeseca tematska bloka, a okupilo je 22 polaznika, od čega čak 7 iz drugih krajeva Hrvatske, pa čak i regije, te 12 predavača. Ovogodišnje izdanje Političke škole nije se zaustavilo na tome: u okvirima programa producirali smo dokumentarni film Srđana Kovačevića "Oni su jaki koliko smo mi slabi" koji tematizira sindikalni rad s migrantskim i prekarnim radnicima u Sloveniji te objavili prvi hrvatski prijevod umjetničkog kritičara Johna Bergera, izbor iz eseja pod naslovom "Umjetnost i vlasništvo danas i drugi eseji". Objavlјivanje ovog važnog prijevoda izazvalo je veliki interes javnosti, a dio naklade donirali smo javnim knjižnicama. Film Srđana Kovačevića prikazan je u lipnju u Beogradu u okviru izložbe Pertej (Gradove smo vam podigli).

Program "Mikropolitike" također je doživio promjenu pa je ove godine, inače europskoj godini kulturne baštine, realiziran u formatu međunarodnog seminara "Baština odozdo". Seminar je konceptualizirala i uredila naša članica Sanja Horvatinčić, istraživačica pri Institutu za povijest umjetnosti. Kroz izlaganja okupljena na ovom seminaru raspravljalo se o tome kako se pristajanje uz kritička tumačenja baštine manifestira u različitim europskim sredinama i kroz različite discipline koje se tradicionalno bave tumačenjem i medijacijom znanja o kulturama prošlosti (arheologija, povijest umjetnosti, muzeologija) te kako je u uvjetima neoliberalnog kapitalizma moguće misliti baštinu odozdo. Seminar je okupio i povezao stručnjake iz polja zaštite spomenika kulture i suvremene arheologije iz SAD-a, Portugala, Velike Britanije i Hrvatske, a u sklopu programa organiziran je i terenski posjet nekadašnjem spomen-području Drežnica, nedaleko Oguštine.

SURADNJA

Nove međusektorske suradnje smo u 2018. godini ostvarili sa srednjoškolskim obrazovnim institucijama, i to već spomenutim sljedećim, u okviru projekta "Pro(iz)vedi mladost u kulturi": Gimnazijom dr. Ivan Kranjčar u Đurđevcu, županiji s niskom indeksom razvijenosti; Islamskom gimnazijom dr. Ahmet Smajlović koju pohađaju malodobni članovi/ce nacionalnih manjina i azilanti; Tehničkom školom u Zagrebu, sljednicom nekadašnje Željezničarske škole koja unutar postojećeg kurikuluma nemaju umjetničko i likovno obrazovanje. Također, nastavili smo suradnju s Domom za starije osobe Trešnjevka, u kojem je umjetnica Marina Paulenka provela istraživanje o institucionalnim stambenim prilikama osoba treće životne dobi, a koje je zaokruženo izložbom u ožujku 2018..

Nastavili smo suradnju sa Zagrebačkim tržnicama koji nas je i ove godine podržala u realizaciji filmskog programa "Stanovanje na filmu" na prostoru tržnice Trešnjevka.

Unutar sektora smo uspostavili nove suradnje, s javnom institucijom Tehnički muzej Nikola Tesla i 3 OCD-a: K-zona, Centrom za mirovne studije, SF:ius - Socijalni rub: zanimljive neispričane priče,. S njima u partnerstvu ćemo u razdoblju 2019. - 2020. realizirati projekt "Muzej susjedstva Trešnjevka - izgradnja odozdo".

Nadalje, nastavljamo suradnju sa sljedećim udruženjima: Kop medija, Centar za radničke studije, Plenum plesnog centra, koji u prostoru Baze održavaju svoje aktivnosti i programe.

Uspostavili smo novu suradnju izvan Zagreba, s Galerijom Krsto Hegedušić u Petrinji, koja je od studenog 2018. do siječnja 2019. ugostila našu izložbu "Problem umjetnosti kolektiva - slučaj Zemlja".

U okviru projekta "Politička škola za umjetnike" surađivali smo s Institutom za povijest umjetnosti, s polaznicima smo posjetili njihovu zgradu uz stručno vodstvo zaposlenih znanstvenika i gledanje arhivskih filmova iz povijesti Radničkog sveučilišta. U sklopu istoga projekta, a na međunarodnoj razini, ostvarili smo suradnju s Delavskom svetovalnicom, organizacijom iz Ljubljane koja se bavi organizacijom radnika zaposlenih kroz atipične oblike zapošljavanja (rad na određeno vrijeme, agencijski rad, studentski rad, samozaposleni, migrantski radnici), na koje suvremeni sindikati nemaju jasnog odgovora. Naš član Srđan Kovačević je snimio dokumentarni video o Delavskoj svetovalnici, koji je prikazan u okviru Škole, uz diskusiju s članovima Delavske svetovalnice Goranom Zrnićem, Goranom Lukićem i Laurom Orel.

BAZA je kao prostor bila otvorena i inicijativama i udrugama bez prostora, tako se u njoj redovito okuplja i radi feministički kružok Fematik.

Nastavili smo i okupljanje u okviru "Radne grupe radnika u kulturi", u kojoj smo se fokusirali na analizu postojećeg zakonodavnog okvira za umjetnike i stručnjake u kulturi s jedne te na analizu državnog budžeta za kulturu s druge strane. Grupa je napravila i anketu među kulturnim radnicima o njihovom socijalnom položaju. Grupa se na samom kraju 2018. posebno aktivirala oko analize dodjele javnih sredstava u kulturi i pokrenula kampanju #dostajerezova.

Krajem godine izradili smo on-line bazu koja okuplja sve naslove iz naše knjižnice, i time ujedno pokrenuli i ČITAONICU BAZE. U čitaonici su dostupni naslovi iz društveno angažirane umjetnosti, arhitekture i urbanizma, političke teorije, feminizma, povijesti socijalizma i drugih područja koja prožimaju naš rad, kao i sva BLOK-ova izdanja. On-line baza knjižnice može se pregledati on-line, a čitaonica koristiti uz prethodnu najavu i dogovor. ČITAONICA BAZE poziv je na čitanje, ali i na zajedničko građenje resursa za radikalno-kritičko promišljanje na Trešnjevcu.

